

Nr 19

Utlåtande i anledning av väckt motion om införande av kvalitetsbestämmelser å saluförd frukt.

I en inom riksdagens andra kammare väckt, till jordbruksutskottet hänvisad motion nr 464 av herrar Nilsson i Lönsboda och Nyberg har hemställts, att riksdagen måtte besluta att i skrivelse till Kungl. Maj:t begära att trädgårdsnäringsutredningen erhåller i uppdrag att undersöka möjligheterna och framkomma med förslag om att införa kvalitetsbestämmelser å saluförd frukt.

Beträffande de skäl motionärerna anfört till stöd för sitt yrkande får utskottet hänvisa till motionen.

Över motionen har utskottet inhämtat yttranden av lantbruksstyrelsen, Sveriges yrkesfruktodlares riksförbund och trädgårdsnäringsutredningen.

Lantbruksstyrelsen har underhand erfarit, att trädgårdsnäringsutredningen redan upptagit detta sörsmål till behandling och anser därför lämpligt att motionen överlämnas till utredningen för beaktande. Styrelsen har i sakfrågan anfört följande.

Sedan lång tid tillbaka tillämpas på frivillig grund vissa av odlarnas organisationer utarbetade och rekommenderade regler för sortering och packning av svensk frukt. Dessa har undergått fortlöpande förändringar och numera i möjligaste mån anpassats till de standardbestämmelser som gäller för den intereuropeiska marknaden. Nu gällande regler återfinnes i av samlingsnämnden för svensk fruktkontroll antagna bestämmelser om kvalitets-sortering, packning och märkning av äpplen och päron. Större delen av den frukt, som odlas i och försäljes från svenska yrkesfruktodlingar, omhändertages av utav odlarnas eller handelsorganisationer ägda packerier och sorteras och packas enligt dessa regler. Vid sidan härom försäljes också osorterad och opackad frukt från huvudsakligen överdimensionerade husbehovsodlingar vid lantbruk, villor och egna hem, där fruktodling icke kan bedrivas rationellt och skörden därför icke alltid är av bästa kvalitet.

Lantbruksstyrelsen har haft överläggningar med representanter för odlare och handel rörande möjligheterna att införa officiella standardregler för handeln med frukt och även grönsaker. Intresse för saken föreligger, men tvksamhet råder rörande lämpligheten av att lagstiftningsvägen fastställa tvingande standardbestämmelser, då det befaras komma att medföra en omfattande och dyrbar kontrollapparat. Åtskilligt torde kunna uppnås genom upplysning till odling och handel rörande tillämpning av existerande bestämmelser.

Sveriges yrkesfruktodlares riksförbund tillstyrker motionen och anför i sitt remissvar följande.

För yrkesfruktodlingens del har noggrant angivna sorteringsbestämmelser utarbetats av odlarnas egen organisation Svensk Fruktkontroll i samarbete med handeln och att sorteringen utföres efter dessa bestämmelser övervakas av en kontrollant. Den ansvarskännande delen av odlingen saluför således en kvalitetsdeklarerad vara, men det finnes inget hinder för övriga producenter eller handeln att i marknaden saluföra frukt under samma beteckningar utan att kvalitetskraven för resp. klass uppfylles liksom ej heller att saluföra frukt av hur dålig kvalitet som helst.

Införande av kvalitetsbestämmelser har därför sedan länge varit ett starkt önskemål hos förbundet. I skrivelse av den 23 november 1959 till trädgårdsnäringsutredningen hemställde förbundet första gången att möjligheterna till att införa dylika bestämmelser måtte utredas. Önskemålet upprepades i skrivelse till trädgårdsnäringsutredningen av den 3 januari 1961. Frågan har vidare diskuterats med trädgårdsnäringsutredningens ledamöter vid utredningens besök i fruktodlingsdistrikten i Kivik och Kristianstad 2 och 3 december 1960 liksom med jordbruksministern vid dennes besök i nämnda distrikt den 27 oktober 1962.

Det bör även påpekas att både Norge och Danmark har infört dylika regler.

Trädgårdsnäringsutredningen har i sitt yttrande framhållit att frågan om kvalitetsnormer utgör ett viktigt led i undersökningar om olika möjligheter att stärka trädgårdsnäringsens konkurrensförmåga. Ifrågavarande spörsmål har också aktualiserats genom att det marknadssystem, som inom EEC skall tillämpas för frukt och grönsaker, bygger på särskilda kvalitetsnormer. I samråd med representanter för odlarnas och handelns organisationer har en granskning av EEC-normerna genomförts av utredningen. Vissa undersökningar avseende frågan om kvalitetsbestämmelser pågår för närvarande inom utredningen, som har för avsikt att så snart som möjligt framlägga de förslag, vilka arbetet i fråga kan föranleda.

Utskottet. I motionen II: 464 har föreslagits att riksdagen måtte besluta att i skrivelse till Kungl. Maj:t begära att trädgårdsnäringsutredningen erhåller i uppdrag att undersöka möjligheterna och framkomma med förslag om att införa kvalitetsbestämmelser å saluförd frukt. Genom forskning och försök rörande fruktodlingen har man — enligt vad motionärerna framhåller — lyckats få fram goda och fullt konkurrenskraftiga sorter. Distributionen av frukten företer däremot vissa påtagbara brister, som det utifrån föreliggande marknadsstruktur synes vara svårt att komma till rätta med. I sammanhanget erinrar motionärerna om de åtgärder, som under senare år vidtagits för att åstadkomma en kvalitetsförbättring av matpotatis genom SMAK:s allmänna verksamhet och de resultat som därvid uppnåtts.

Trädgårdsnäringsutredningen har i sitt remissvar över motionen upplyst om att det inom utredningen för närvarande pågår vissa undersökningar rörande frågan om kvalitetsbestämmelser å saluförd frukt. Utredningen har

för avsikt att så snart som möjligt framlägga förslag i ämnet. Vid sådant förhållande finner utskottet att motionen ej bör föranleda någon annan riksdagens åtgärd än att densamma överlämnas till trädgårdsnäringsutredningen. Utskottet hemställer därför,

att riksdagen må i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa, att motionen II: 464 överlämnas till trädgårdsnäringsutredningen.

Stockholm den 5 november 1963

På jordbruksutskottets vägnar:

NILS G. HANSSON

Vid detta ärendes slutbehandling har närvarit:

från f ö r s t a kammaren: herrar Nils Hansson, Mossberger, Gunnar Pettersson, Ringaby, Hedström, Isacson*, Jonasson och Erik Svedberg;

från a n d r a kammaren: herrar Hansson i Skegrie, Antby*, Hæggbloom*, fru Lindskog, herrar Johanson i Västervik, Nilsson i Lönsboda, Franzén, Lundmark, Eskilsson i Likenäs och Hedin.

* Ej närvarande vid justeringen.